

tandem depauperatus, & confusus in aliena terra miserabilis morte defunctus est. 2. *Mach. 9.*

No solum prudentiores, sed etiam potenteriores sunt filii hujus saeculi filii lucis in generatione sua frequenter. Nam discipulis dormientibus, Judas procurando prditionem diu sicutibus vigilabat. *Matth. 26.*

Principes sacerdotum multa sollicitudine & labore fatigati fuerunt ad hoc, quod possent extingue, & ad nihilum redigere nomen Christi; corruerunt enim custodes dominici sepulchri per copiosam pecuniam, quam dederunt, ut dicerent, cum per suos discipulos fuisse sublatum. *Matth. 28.*

Item & discipulos ejus nunc carceribus monuerunt, nunc sermonibus astaverunt, nunc verberibus & contumeliis affecerunt, ut non loquerentur, nec docerent in nomine Domini Jesu. *A&Z. 3. 4.*

Cum tribunus Lysias vinclum detineret Paulum, fuerunt amplius, quam 40. Judaei, qui voverunt, se non gustatorum quidquam, donec occiderent Paulum, unde volebant, ut produceretur Paulus in medium, ut, eo viso, statim cum impetu occiderent eum. *A&Z. 23.*

Joas Rex, qui thesauros templi temere surruperat, a servis suis interficitur. 4. *Reg. 12.*

Balthasar Nabuchodonosoris pronepos, quia vas sacrif, e templo Jerosolimitano ablatis, cum

cum principibus & concubinis abutebatur, a Deo corripitur, & postea occiditur. *Dan. 5.*

Antiochus ob spoliatum & profanatum templum Jerosolymitanum, variis malis ac doloribus oppressus miserissima morte perit. 1. *Mach. 6.*

Heliodorus a Seleuco Rege Asia missus ad rapiendos thesauros templi, facerdotibus Deum invocantibus, ab angelis flagellatur, & non nisi ad Oniæ summi facerdotis preces liberatur. 2. *Mach. 3.*

Lysimachus, multis commissis in templo sacrilegiis & rapinis, ante ærarium interficitur. 1. *Mach. 7.*

Judas ex ærario Apostolico clam pecunias surripit, sed hoc furtum fuit origo ejus interitus. *Joan. 12. 6.*

G.

Quale gaudium habuerit Anna mater Samuellis, indicat in suo cantico: exultavit cor meum in Domino. Item: latata sum in salutari tuo. 1. *Reg. 2.*

Bethsamitæ gavisi sunt, quod potuerint videre arcam Domini in terras suas adventantem. Sed propterea percussi sunt plaga magna a Domino. 1. *Reg. 6.*

Magnum fuit gaudium Adonis filii David, dum senescente patre seipsum regem successorem constituit, & splendida convivia instituit. Sed hoc gaudium brevi evanuit, cum audivit in convivio, Salomonem a Davide constitutum esse in regem, & a sacerdote in nocturnum. Nam omnes convivæ hoc nuntio terribi, abierunt unusquisque in viam suam: Adonias autem surrexit, & timens Salomonem ad altare tanquam ad alyum confugit. 3. *Reg. 1.*

David reduxit arcam Domini in Jerusalem eum suo & totius populi ingenti gudio. Ipse saltavit coram arca, instituit cantus &c. 1. *Paral. 15. & 16.*

Lætatus est populus, quod de suis bonis & thesauris aliquid conferre possent in ædificium templi, quia toto corde offerebant ea Domino. Sed & David Rex lætatus est gaudio magno, & benedixit Domino &c. 1. *Paral. 29.*

Postquam Josaphat insignem victoriam de suis hostibus reportavit, reversus est omnis vir Iuda & Josaphat ante eos cum lætitia magna, eo quod decesserat eis Dominus gaudium de iniiciis suis. Ingressique sunt in Jerusalem cum psalteriis & cytharis in Domum Domini. 2. *Paral. 20.*

Populus Israëliticus absolvebat ædificium templi cum lætitia, sub Dario Rege Persarum, & celebrabat dedicationem Domus Dei in gaudio, & fecerunt solemnitatem septem diebus in lætitia, quoniam laetificaverat eos Dominus. 1. *Esd. 16.*

Tobiam

Tobiam e peregrinatione reducem osculatus est pater cum uxore sua, & caperunt ambo flere præ gaudio. Cumque adorarent Deum, & gratias egissent, considerunt. *Tob. 11.*

Reliquum vite Tobiae in gaudio fuit, & cum bono profectu timoris Dei perrexit in pace. *Tob. 14. 4.*

Esther de se testatur: Tu scis, Domine, quod nunquam latata sis ancilla tua, ex quo hue translata sum usque in præsentem diem, nisi in te Domine Deus Abraham. *Eph. 14, 18.*

Lætatus est Jonas super hedera lætitia magna, sed breve fuit gaudium; nam una nocte viruit, & diluculo exaruit. *Jonas 4.*

Fili Jambri, cum læti processissent ad nuptias, occisi sunt. Et conversa sunt nuptiae in luctum, & vox musicorum in lamentum. 1. *Mach. 9, 37.*

Discipulos lætantes, quod dæmones ejec-
runt, monet Christus: In hoc nolite gaudere,
quia spiritus subjiciuntur vobis: gaudete autem,
quod nomina vestra scripta sunt in celis.
Luc. 10, 20.

Magi videntes stellam, gavisi sunt gaudio magno valde. *Matth. 2.*

Joannes Baptista exultavit in utero matris, cum a Christo sanctificaretur. *Luc. 1.*

Zachæus Christum excipit hospitio gaudens. *Luc. 19.*

Gavisi sunt discipuli viso Domino resur-
gente. *Ioan. 20, 20.*

Iabant Apostoli gaudentes a conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati. *Aet. 5, 41.*

Paulus de se testatur: repletus sum consolacione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra. *2. Cor. 7, 4.*

Gaudium malorum describit Propheta Amos: Væ, qui separati estis in diem malum, & appropinquatis solio iniuritatis. Qui dormitis in lectis eburneis, & lascivitis in stratis vestris. Qui canitis ad vocem psalterii. Bibentes vinum in phialis, & optimo unguento delibuti: & nihil patiebantur super contritione Joseph (pauperum.) *Amos 6, 3.*

Erat populus iucundus, sed secundum faciem Sanctorum. *Jud. 16, 24.*

Gloria vana.

Moyses grandis factus negavit se esse filium filiæ Pharaonis, maiores divitias æstimans thesauro Ægyptiorum improverium Christi. *Heb. 11, 24.*

Joseph omnia, quæ in Ægypto gessit, referit ad Deum, & nullam pro te vult gloriam; ait enim: absque me Deus respondebit prospera Pharaoni. Item: quæ facturus est Deus, ostendit Pharaoni. Item: Deus fecit me quasi patrem Pharaonis, & dominum universæ domus ejus, ac principem in omni terra Ægypti. Item: Vos cogitatis de me malum, sed Deus veritatem illud in bonum, ut exaltaret me, & sal-

vos

vos faceret multos populos. *Gen. 41, 16. v. 25.*
Gen. 45, 8. Gen. 50, 20.

David suam dignitatem regiam & præclarę gesta soli Deo adscribit; ait enim: dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me. *Psal. 117, 16.*

Joab laudem victorie non petit pro se, sed totam vult Domino suo David adscribi. Cum enim ob sideret urbem Rabbath, camque jam in extremas angustias redegisset, misit nuncios ad David, dicens: dimicavi adversus Rabbath, & capienda est urbs aquarum. Nunc igitur congrega reliquam partem populi, & obside civitatem, & cape eam, ne, cum ame vaftata fuerit urbs, nomini meo adscribatur victoria. *2. Reg. 12, 27.*

Ezechias ex vana gloria ostendit omnes suos thesauros nunciis Regis Babylonis. Sed propterea a Propheta graviter increpatur, eique Dei nomine denuntiatur, quod omnes isti thesauri sint ab Assyriis Babylonem transferendi. *4. Reg. 20.*

Salomon, oblati sibi a Deo optione aliquid petendi, non petit gloriā coram mundo, sed sapientiam. Et ob hoc ipsum addita illi fuit ingens illa gloria. *3. Reg. 3.*

Judith omnia vasa bellicia Holofernis obtulit in anathema oblivionis, ut videlicet oblivisceretur præclare victoriae a se reportata, & nullam inde caperet vanam gloriam. *Judith. 16, 23.*

Nabuchodonosor vana gloria tumens ait: Nonne hæc est Babylon magna, quam ego aedi-

Sicavi in robre fortitudinis meæ , & in gloria decoris mei ? Cumque sermo adhuc esset in ore Regis , vox de celo ruit : regnum tuum transibit a te , & ab hominibus ejicient te &c . *Dan. 4. 26.*

Quid Christus Dominus fecerit , suis ille verbis demonstravit : Ego autem non quero gloriam mean . *Joan. 8. 50.*

B. V. Maria , cum a sancta Elisabeth laudetur , statim omnem gloriam retulit in Deum , dum dixit : magnificat anima mea Dominum . Quia respexit humilitatem ancillæ sue . Fecit mihi magna , qui potens est . *Luc. 1.*

Septuaginta duo discipuli gloriantur , quod demones haberent subjectos . Sed redarguit eos Christus exemplo Luciferi , qui ob vanam gloriam e celo cecidit . *Luc. 10. 17.*

S. Petrus , cum sanasset claudum , plausum sibi a populo datum repressit his verbis ; Quid miramini in hoc , aut nos quid intuemini , quasi nostra virutem ac potestate fecerimus hunc ambulare ? &c . *Act. 3.*

S. Paulus omnem gloriam copiosi sui laboris Deo soli adserabit ; ait enim : abundantius illis omnibus laboravi : non ego autem , sed gratia Dei mecum . *1. Cor. 15. 10.*

S. Joannes , dum multa laude digna de se narrat in Evangelio suo , semper de se loquitur quasi de tertia Persona .

Christus Dominus multis , quos sanavit , præcepit , ut nemini dicerent , & miraculum non evulgarent .

Gratitudo erga Deum.

Solicite gratias agebat Deo Jacob dicens : Domine minor sum cunctis miserationibus tuis . *Gen. 32.*

Voluit Dominus , ut liberatio filiorum Israel de Ægypto nunquam excederet ab eorum memoria . Erit quasi signum , ait , in manu tua , & quasi monumentum ante oculos tuos , ut lex Domini semper sit in ore tuo . *Exod. 13.*

Cecinunt Moyses & filii Israel carmen Deo , & dixerunt . Cantemus Domino . Postquam (scilicet) tam mirabiliter transferant mare rubrum . *Exod. 15.*

Obtulerunt ad inimicis mirabili victoria , venientes ad Moysen principes exercitus Israël , dicentes , quod nullus fuerat de filiis Israël in bello occisus : & tamen hominum & animalium rapuerunt magnam prædam , & ob hanc causam dona magna obtulerunt . *Num. 31.*

Præcepit Dominus , ut post transitum Jordani miraculosum ponerentur duodecim lapi des in perpetuum monumentum . *Josue 4.*

Post victoriam de Sifara habitam per Barach & Deborah , Domino cecinerunt . *Judic. 5.*

Oravit Dominum , & laudavit Anna pro filio dato . *1. Reg. 2.*

Quamvis filii Israël in præliis , ubi vinebant , fortiter dimicarent , tamen dicebatur Dominus percutere inimicos , ut laus Deo attribueretur . *1. Reg. 2. Judic. 20.*

Audiens David revelationem, quam Deus fecerat Nathan prophetæ de regni sui duratione, gratias egit valde humiliter & devote. 2. Reg. 7.

Multum laudandus est Deus, qui dat populo bonum principem & prælatum: Benedictus Deus, qui dedit David filium sapientissimum, propter populum hunc plurimum. 3. Reg. 5.

Cyrus rex Persarum fecit clamari per omnia regna terra: Dedit mihi Deus oculi omnia regna terræ, & præcepit mihi, ut ædificarem ei Dominum in Jerusalēm. Quis est in vobis de universo populo ejus? Sit Deus cum ipso, & ascendat in Jerusalēm. 1. Esd. 1.

Cum Tobias recuperasset visum, & uxoris eius, & omnes, qui sciebant eum prius cæcum, glorificabant Deum. Tob. 11.

Omnis populus, post victoriā de exercitu Holofernī habitam, venit in Jerusalēm adorare Dominum. Judith. 16.

Revelata Danieli visione Nabuchodonosor regis Babylonie, benedixit Deo eoli & ait: Sit nomen Domini benedictum, quia sapientia & fortitudo ejus sunt. Dan. 2.

Devote & pulchre excoluerunt laudes Deo illi tres pueri, de fornaci incendio liberati, Et non solum illi hac de causa gratias egerunt Deo, sed & Nabuchodonosor fecit prædicari mirabilia Dei in toto regno. Dan. 3.

Mundato templo & erecto sub Iuda Machabæo, adoraverunt & benedixerunt in celo eum, qui prosperavit eos. 1. Mach. 4.

Judas Machabæus & populus Hierosolymorum scripserunt Aristobulo, dicentes: De magnis periculis a Deo liberati, gratias magnifice ei agimus. 2. Mach. 1.

Devičio Timotheo per Judam Machabæum, & capto quodam forti præsidio, in hymnis & confessionibus benedicabant Dominum, qui magna fecit in Israël. 2. Mach. 10.

Beata Virgo audita laude sua, quam dicit Elisabeth: Benedic tu &c. in vocem laudis prorupit, pro beneficiis fibi, & toto mundo collatis. Luc. 1.

Quando volebat Dominus in Evangelio aliquod grande opus facere, frequenter legitur in celum suspexisse, & gratias egisse. Sicut patet in panum multiplicatione Joan. 6. in Lazarī suscitatione, in Eucharistia institutione. Matth. 26.

Nato Joanne Baptista, Zacharias recuperato loquendi officio, Dominum prophetando laudavit, dicens: Benedictus Dominus Deus Israel. Luc. 1.

Accipit puerum Jesum Simeon in ulnas suas, & benedixit Dominum. Luc. 2.

Videntes turbæ paralyticum a Domino curatum, glorificaverunt Deum, qui dedit potestatem talentū hominibus. Matth. 9.

Item viduæ filio suscitato, accepit omnes timor, & magnificabant Deum dicentes: Quia propheta magnus surrexit. Luc. 7.

Unus illorum decem leprosorum, ad mandatum Domini mundatorum, regressus est &

ecce in faciem ante pedes ejus, gratias agens.
Luc. 17.

Postquam ecceavit Dominus cum discipulis suis, subditur : Et hymno dicto, exierunt in montem olivarum. *Math. 26.*

Claudius, a Petro sanatus, intravit cum apostolis in templum, ambulans & exiliens, & laudans Deum. Sequitur : Omnes glorificabant Deum propter id, quod factum fuit. Erat enim homo ille annorum plus quam quadraginta. *Az. 3. & 4.*

Gratias agebat Paulus pro beneficiis sibi & aliis a Deo collatis : Sibi quidem in sua conversione. Gratias ago Deo meo, qui me confortavit in Christo. Qui prius fui blasphemus, & persecutor, & contumeliosus. Sed misericordiam Dei consecutus sum. *1. Tim. 1.*

Item in sua conversatione : Deo gratias, qui semper triumphat per nos in Christo Iesu. *2. Cor. 2.*

Et pro beneficiis fratribus collatis gratias devote agebat : Primum quidem gratias ago pro omnibus. Quia fides vestra annunciatur universo mundo. *Rom. 1.*

Ad Thessal. Gratiarum actionem possumus Deo retribuere, pro vobis in omni gaudio, quo gaudemus. *1. Theff. 3.*

Idem gratias agere in omnibus admonebat Ephesios, cap. quinto : Et semper gaudete, sine intermissione orate &c. *Eph. 5.*

Cum percussisset Abraham quatuor Reges, & omnem substantiam, quam illi rapuerunt, reduxisset, rex Sodomorum egressus est in occursum ejus, & omnia obvulit ei, solis animabus exceptis. Ubi notandum : Quod licet Abraham oblata respueret, tamen bene voluit, ut socii sui partem haberent de preda, tanquam eorum suffragio non ingratus. *Gen. 14.*

Videns Laban jocalia, inaures felicet & armillas, que servus Abraham dederat Rebbecca sorori sua, venit ad illum & dixit ei : Ingredere benedictæ Domini. Et eum in hospitiis cum multa humanitate recepit. *Gen. 24.*

Postquam Jacob servierat Laban avunculo suo multis annis, dixit ei Laban : Quia frater meus es, gratis servies mihi. *Gen. 29.*

Pharao rex Ægypti, multum fuit gratus Joseph, pro expositione somnii sui, & cum magnifice sublimavit. *Gen. 41.*

Jethro sacerdos Madian gratus fuit pro eo, quod Moyles filias ejus defenderat, quando ad gregem ad aquandun iverant. Unde fecit cum vocari, ut coherederet, & dedit ei filium suam in uxorem. *Exod. 2.*

Valde sollicitus fuit Josue, ne Rahab matri, quæ nuncios ab eo missos absconderat, civitate Jericho ruente, periret. *Josue 6.*

Cum liberasset Gedeon ab inimicis Israel, dixerunt omnes ad eum : Dominare nostri tu &

filius tuus, quia liberalitatem nos de manibus Madian. *Judic. 8.*

Dixit Noemi commendando Booz, qui Ruth benigne viderat: Benedictus sit a Domino, quoniam eandem gratiam, quam prebuerat vivis, servavit & mortuis. *Ruth. 2.*

Quia Cineus bene se habuerat ad filios Israel, pepercit ei Saul, quando deflurxit Amalech. *1. Reg. 15.*

Dixit David ad Abiathar, cuius pater dilexerat ipsum David: Mane tecum, ne timeas. Si quis quereret animam tuam, queret & meam. *1. Reg. 22.*

Misit David ad viros Jabel Galaad, qui se pecierunt corpora Saul, & filiorum ejus, & gratias egit eis. *2. Reg. 2.*

Propter amorem Jonathae filii Saul, inquit David, si esset aliquis superstes de genere ejus, & constituit Miphiboseth, filium Jonathae, conviviam mensam suam. *2. Reg. 9.*

Regina Salomonis multa munera attulit Salomonis, ille vero dedit ei omnia, quae expetivit, exceptis his quae ultra obtulit ei munere regio. *3. Reg. 20.*

Elias pie compassus est vidua, apud quam sustentabatur, & efficaciter oravit pro filio illius defuncto, ita, quod ipsum a mortuis suscitavit. *3. Reg. 17.*

Allegavit Abdias beneficium, quod contulerat prophetis Domini, quos absconderat, quando quererantur ad mortem, ad hoc videbile, quod Elias nuncium periculorum ei in jungere non deberet. *3. Reg. 18.*

Af-

Ascensurus in celum, bene remuneravit discipulum suum Elias, scilicet Eliseum.

4. Reg. 2.

Mulieri Sunamitae hospitare Elisei ipse Elias benigne obtulit, ut loqueretur pro ea regi, si apud ipsum haberet negotium. Item filium eidem impetravit, & postea mortuum suscivit. *4. Reg. 4.*

Naaman Syrus mundatus a lepra, ad verbum Elisei, obtulit ei munera, dicens: Obsero, ut accipias benedictionem a servo tuo.

4. Reg. 5.

Accutatores Iudeorum miserunt epistolam Artaxerxi regi, inter cetera continentem: Nos autem memores salis, quod in palatio comedimus, & quia lassiones regis videre nefas ducimus, idecirco misimus &c. *1. Esd. 4.*

Tobias junior, cum multa gratitudine, retulit patri suo beneficia a Raphaële percepta. *Tob. 12.*

Esther regina non fuit ingrata Mordochæo nutritori suo. *Esth. 4. 7.*

Nabuchodonosor rex Babylonis audita expositione somnii sui per Danielem, in sublime eum extulit, & magna munera illi dedit: Similiter & Balthasar honoravit eum, pro eo quod exposuerat ei scripturam, quam in parte viderat. *Dan. 4. 5.*

Audiens Judas Machabæus, quod Scythopolite bene se habuerant ad Judeos in tempore tribulationis eorum, gratias egit illis. *2. Mach. 12.*

Se-

Seniores Iudaorum dixerunt Domino Iesu de Centurione pro servo infirmo rogante: Dignus est, ut hoc illi praestes. Diligit enim gentem nostram, & Synagogam edificavit nobis. *Luc. 7.*

Pie & plene recognoscebat Paulus beneficia sibi collata. Unde ad Galatas ait: Sicut Angelum Dei receperisti me, & si fieri potuisset, oculos vestros eruissesis, & dedissetis mihi. *Gal. 4.*

Repletus sum acceptis ab Epaphroditio, quae misisti in odorem suavitatis. *Philip. 4.*

Et alio loco: Det Dominus misericordiam Onesiphori domui, quia semper me refrigeravit, & catenam meam non erubuit. *2. Tim. 1.*

Item pro Onesimo servo Philemonis, qui ministraverat in carcere, scribit eidem Philemoni affectuosas & efficaces litteras.

Gula & ebrietas.

Primum hominis peccatum, vizio gulæ fuit completum. *Gen. 3.*

Noe bibens vinum inebriator & nudatus est in tabernaculo suo. *Gen. 9.*

Loth inebriator incestum cum propriis filiabus commisit &c. *Gen. 19.*

Esaï pro Ientes edulio vendidit primogenita sua. Sedit populus manducare & bibere, & exspectant ludere. *Exod. 32.* *Gen. 25.*

Dixit Dominus ad Aaron: vinum & ornae quod inebriare potest, non bibes tu & filii tui, quan-

quando intrabis in tabernaculum testimonii, ne moriamini. *Levit. 10.*

Quicunque fecerat votum in lege, & se volebat Domino consecrare, a vino & ab omni eo, quod inebriare poterat, abstinere debebat. *Num. 6.*

Flagravit populus desiderio carnium, sedens & flens, & ait: Quis dabit nobis ad vescentium carnes &c. *Num. 11.*

Prima tentatio filiorum Israël fuit de potu: secunda de cibo: & postea simili occasione multo peccaverunt. *Exod. 16.*

In trecentis viris, qui ad aquas lambuerunt, & moderate biberunt, liberavit Dominus Israël de manu Madian. *Judic. 7.*

In epulis sunt homines audacieores & loquaciiores. *Judic. 9.*

Inter epulas & pocula, malediebant Abimelech.

Epulantibus Philistis & latitantibus, dominus cecidit super eos. *Judic. 16.*

Nolebant filii Israël carnes coctas ob offrentibus accipere: sed crudas, ut eas sibi laetus præpararent. *1. Reg. 2.*

Comedit Jonathas modicum mellis, contra inhibitionem patris, & ideo occisus a patre fuisset, nisi populus occurritset. *1. Reg. 14.*

Amnon filius David in convivio Absalon temulentus fuit occisus. *2. Reg. 13.*

Benadad rex Syrie temulentus in tabernaculo suo habebat maximum multitudinem bella-

torum, & tamen vietus fuit, & fugatus per pueros principum provinciarum. 3. *Reg. 20.*

Comederunt & saturati sunt, impinguati abundaverunt deliciis in bonitate tua magna, provocaverunt autem te ad iracundiam. 2. *Esd. 9.*

Prævaleret vinum omnibus hominibus, qui bibunt illud, seducit mentem, itemque regis, & orphani facit mentem vanam. 2. *Esd. 3.*

Holofernes bibit vinum multum nimis, quantum nunquam biberat in vita sua, & post pauca sequitur: Erat Judith sola in cubiculo. Porro Holofernes jacebat in lecto nimia ebrietate sopitus. Quo factō Judith habuit opportunitatem occidendi eum. *Judith. 12. & 13.*

Egressus est Aman a convivio reginæ latus & alacer, sed in crastino fuit tristis & confusus cum decem filiis suis patibulo crucis affixus. *Esth. 5.*

Noverat Job multa in conviviis peccata, idcirco postquam epulati fuerant filii ejus, consurgens diluculo, offerebat holocausta per singulos. *Job. 1.*

Pro tempore illo, quo debebat destrui Jersalem, dicitur: Vocavit Dominus ad fletum & planctum, & ecce gaudium & latitia. Occidere vitulos, jugulare arietes, comedere carnes, bibere vinum. Comedamus & bibamus, etras enim moriemur. *Ifai. 22.*

Sacerdos & propheta nescierunt, præebrieate absorpti sunt a vino, erraverunt in ebrietate,

tate. Omnes enim mensæ repletæ sunt vomiti sordiumque &c. *Ifai. 28.*

Ptolomæus filius Abobi, fecit convivium Simoni sacerdoti, & duobus filiis ejus, & cum inebriati essent, occidit eos. 1. *Mach. 15.*

Primi parentes, per esum ligni vetiti, peccaverunt. *Gen. 3.*

Filiī Israel venientes in desertum, primo pro aquis amaris, deinde pro defectu cibi murmurasse legantur. *Exod. 16.*

In tentatione Domini secundum Matth. & Luc legitur: Si filius Dei es, dic, ut lapides isti panes hant &c. *Matth. 4.*

Herodes natalis sui cenam fecit, filia vero Herodiadis, ibi saltavit, & Herodi, simulque recumbentibus placuit, & hac occasione decollatus est Joannes Baptistæ ad petitionem illius saltatrixis. *Matth. 14. Marci 6.*

Spiritus immundi loca immunda diligunt: Unde demoniacus ille, qui habebat legionem in corpore, habitabat in monumentis, & demones illi rogabant Dominum Jesum, ut exentes immitterentur in porcos, non in boves vel agnos, quæ sunt munda animalia, mundo vescentes cibo. *Luc. 8.*

Contra edaces & commestationibus vacantes, multum valet exemplum divitis epulonis, qui conquerebatur se pati lingua specialem cruciatum. *Luc. 16.*

H.

Homicidium.

Graviter Deus homicidium commissum a Cain punivit, & tamen nondum erat prohibitum aliqua lege scripta. Occidit Cain Abel fratrem suum: Moyses Ægyptium, David Goliat, Joab Abner & Amasam, Salomon Adoniam, Joab & Semei: Herodes Iohannem Baptizatam: Petrus Aniam, & Saphiram, sed considera varias intentiones & causas. Voluit Dominus, ut homo vehementer abhorret homicidium: Unde & sanguinem in carne prohibuit, Genesis nono. *Gen. 4. Exod. 2. 1. Reg. 17. 2. Reg. 20. 3. Reg. 2. Marci 6. Act. 5.*

Homicida deberet reputari quasi occisus, unde dixit Rebecca: Cur utroque orbabor filio in ira Dei? Quia si occidisset Esau Jacob, utrumque perdidisse filium reputabat. *Gen. 27.*

Si Zebedee & Salmana fratres Gedoniis non occidissent, nequaquam post ab eodem occisi essent. *Judic. 8.*

Abimelech filius Jeroboal occidit septuaginta fratres suos, ut solus posset regnare. Sed ipse ibi modico tempore dominatus fuit, multa mala sustinuit, & male vitam finivit. *Judic. 9.*

Quia

Quia sacerdos Abimelech confortavit David fugientem Saul, ipsius David persecutor Saul occidit eum cum aliis sacerdotibus, mulieribus & parvulis. *1. Reg. 22.*

Occidi fecit David adolescentem, qui dixit se Saul occidisse. *2. Reg. 1.*

Item fecit occidi Uriam per manum Joab. *2. Reg. 11.*

Absalon invitatum ad convivium fratrem suum Amon, illum ibidem occidit. *2. Reg. 13.*

Tantus est horror effundendi humanum sanguinem, quod, licet alias David esset optimus, tamen noluit Dominus, ut ædificaret ei templum, sed Salomon filius. *3. Reg. 7.*

Quamvis Joab fuerit miles probus in armis, & Domino suo valde fidelis: Quia tamen occidit duos viros proditorie, omnes ejus gratiae, quasi pro nihilo computatae fuerunt. Unde fecit eum occidi Salomon, licet teneret cornu altaris. *3. Reg. 2.*

Procurante impia Jezabel, Naboth fuit crudeliter lapidatus. *3. Reg. 21.*

Rex Juda Joas iussit Zacharium filium Joada sacerdotis a populo lapidari, cum tamen pater illius restituisset illi regnum, & Athaliam occidisset. *2. Paral. 24.*

Duo senes presbyteri, qui mortem Susanne nequissime cogitabant, convicti per Danielem, a populo sunt occisi. *Dan. 13.*

Occidit Tryphon Jonatham & duos filios ejus: cum tamen receperisset a Simone centum *Haapi Exemplia.*

talenta argenti pro liberatione Jonathæ, & duos ejus filios pro obsidibus. 1. *Mach. 13.*

Ptolomæus filius Abobi fecit vovivium summo sacerdoti & duobus filiis ejus, & cum inebrinati essent, proditorie occidit eos. 1. *Mach. 16.*

Hospitalitas.

Nota de Abraham, quam celeriter, quam latenter angelos hospitio receperit, & ipsa ea, quæ videbantur necessaria, peregrinis parari fecit. *Gen. 18.*

Item de Loth attende quomodo angelos suos putabat esse homines transeuntes, honoravit, obnixe rogavit, & eis necessaria benigne offerens, domum suam contra incurfantes defendit, ut potuit. *Gen. 19.*

Prompta ad hospitalitatem videbatur *Rebecca*, quæ dixi servo Abraham: Palearum & feni plurimum est apud nos, & locus spatiofus ad manendum. Et paulo post dixit eidem *Laban*: Preparavi domum, & locum camelis. *Gen. 24.*

Sine magna prece Jethro recepit peregrinum *Moysen* hospitio. Postmodum autem filia ejus & nepotes lui, fuerunt per illum magnifice honorati. *Exod. 2.*

Testatur *Moyses* dicens: Dominus Deus noster amat peregrinum, & dat ei victum & vestitum, & vos quoque amate peregrinos, quia & ipsi fuistis advenæ. *Deut. 10.*

Exploratores, quos misit *Josue*, accepit hospitio *Rahab* meretrix liberaliter, & custodivit fideliter. *Josue 2.*

In Gabaa *Benjamin*, non invenit locum Leuites, qui cum hospitio reciperet, nisi quendam senem de opere venientem. *Judic. 19.*

Elias suscitavit filium mulieris, apud quam sustentabatur. 3. *Reg. 17.*

Mulier Sunamitis *Elisæum* transeuntem hospitio suscepit, hinc ei filium impetravit, & eundem mortuum suscitavit. 4. *Reg. 4.*

Bonus hospitalarius erat *Job*, qui dicebat: Foris non mansit peregrinus, ostium meum viatori patuit. *Job. 31.*

Quando militi *Salvator* discipulos ad prædicandum, in illis seipsum recipi afferunt & audiri: Qui vos recipit, me recipit: qui vos audit, me audit. Qui vos spernit, me spernit. *Matth. 10.* *Luc. 10.*

Ambulans per mundum Dominus *Iesus*, non habebat, ubi caput reclinaret. *Martham* vero specialem hospitiam legitur habuisse. *Ibidem. Joan. 12.*

Gaudens accepit Dominum *Zachæus* in domo sua, & Dominus ipsum magis gaudentem effecit, quando dixit: Hodie salus huic domui facta est. *Luc. 19.*

Exemplo duorum discipulorum, qui Dominum in specie peregrini coegerunt ad manendum, apparet, quod peregrini non solum vancandi sunt ad hospitium, sed compellendi. *Luc. 24.*

Apostoli hospitabantur ut plurimum, in dominibus artificum, & hominum mediocrium. Unde legitur de Petro: Hic hospitabatur apud Simonem quendam coriarium, cuius domus est iuxta mare. *Act. 10.*

Item de Paulo, manebat apud Aquilam & Priscillam quia erat ejusdem artis. *Act. 18.*

Obnoxia & instanter deprecata est Lydia purpuraria Paulum & socios eius, ut manerent apud eam in domo sua, & coegite eos &c. *Act. 16.*

Cum evasissent Paulus & socii eius de fracta nave: Publius princeps insulae illius ipsos suscipiens, triduo benigne exhibuit viatum: Paulus autem patrem iphius febris & dysenteria laborantem, oratione & manuum impositione sanavit. *Act. 28.*

Urbana fiducia utebatur Paulus scribens Philemoni, cum dixit: Para mihi hospitium, nam spero per orationes vestras donari me vobis.

Inter cetera, ad quae specialiter Paulus inducit Hebraeos, est hospitalitas. Hospitalitatem nolite obliisci, per hanc enim quidam placuerunt angelis. *Heb. 13.*

Commendat Cajum beatus Joannes in tertia sua epistola dicens: Charissime, fideliter facias, quicquid operaris in fratres & hoc in peregrinos.

Humilitas.

Dixit Angelus ad Agar: Revertete ad Domum tuam, & humiliare sub manu ipius. *Gen. 16.*

Hu-

Humiliter loquebatur Abraham Domino, dicens: Loquar ad Dominum meum, cum sum pulvis & cinis. *Gen. 18.*

Multum humiliavit se Jacob eoram Esau, & sic compescuit iram ejus. *Gen. 33.*

Quinques excusavit se Moyses, antequam vellet accipere ducatum populi, quem tamen imponebat ei, nec acquevit, donec Dominum intellexisset iratum. Unde textus: Iratus est Dominus in Moysen &c. *Exod. 3. & 4.*

Moyses utile consilium pagani hominis non despexit, sed ei humiliter acquevit. *Exod. 18.*

Moyses videbat se habere ducatum Domini speciale, & tamen non dignabatur rogare Obab filium Raguelis, ut secum veniret, & duktor populi esset. *Num. 10.*

Gedeon Angelo dicenti sibi: Wade, in hac fortitudine tua liberabis Israel, respondit: Ecce familia mea infima est in Manasse, & ego minimus in domo patris mei. *Judic. 6.*

Viri Ephraim jurgantes fortiter & tumidi contra Gedeonem, sedati fuerunt per ejus mansuetam & humilem responsum. *Judic. 8.*

Dixerunt omnes filii Israel ad Gedeonem: Dominare nostri tu, & filius tuus. Quibus ille ait: Non dominabitur in vos filius meus &c. *Ibidem.*

Humilitatem protendebat Saul in opere & sermone, antequam unctus esset in regem, quando quererebat alias patris, & excusabat se apud Samuelem. Et postea dictum est ei cap. 15. ejusdem: Nomen cum parvulus esses in oculis

N 3

tuis

tuis, caput in tribubus Israel factus es &c.
1. Reg. 9.

David, licet per Samuelem esset unctus in regem, tamen de mandato patris portabat victualia fratribus, quibus praelectus fuerat. 1. Reg. 17.

David humiliavit se coram Saule, quando debebat fieri gener regis. 1. Reg. 18.

Item & coram servo, audiens quod malediceret ei Semei. 2. Reg. 16.

Et coram Deo, quando saltavit ante arcam, & quando venit Nathan ad eum, nuncians ei voluntatem Domini, de perpetuitate regni, 2. Reg. 7.

Humiliter respondit Miphobeth, inique accusatus a servo suo, & exhaereditatus in iuste, 2. Reg. 19.

Achab rex sceleratissimus Israël, audiens penam sibi pro criminibus infligendam, humiliatus est coram Domino: propter hoc Dominus illam penam aliqualiter minoravit, 3. Reg. 21.

Princeps ille, qui humiliter locutus est ad Eliam, non fuit tactus ab igne, sicut alii duo quinquagenarii, qui venerantur a illum. 4. Reg. 1.

Veniens ad Jordanem Eliseus, primo percussit aquas nihil dicens, & non sunt divisæ aquæ. Deinde invocavit nomen magistri sui, & divisæ sunt aquæ. 4. Reg. 2.

Semeias propheta, dixit ad Roboam & principes ejus: Hæc dicit Dominus: Vos relinquitis me, & ego relinquam vos. Qui consternati dixerunt: Justus est Dominus. Cumque vidisset Domi-

Dominus, quod humiliati essent, factus est sermo Domini ad Semeiam dicens: Quia humiliati sunt, non disperdam eos. 2. Paral. 12.

Humiliatus est Ezechias, postquam elevatum erat cor eius in adventu nunciorum Babylonis, & idecirco non venit ira Domini in diebus illis. 1. Paral. 32.

Audientes filii Israël terribilem potentiam Holofernis, clamaverunt ad Dominum cum instantia magna, & humiliaverunt animas suas. Judith. 8.

Esther regina confugit ad Dominum, & corpus suum humiliavit jejuniis, oransque inter cetera dixit: Tu sis Domine, quod abominor signum superbie &c. Esther. 14.

Cum diceret Dominus Jeremiam esse prophetam, ille humiliter se excusavit, & ait: Ah, ah, Domine Deus ecce nescio loqui &c. Jer. 1.

Nabuchodonosor ambulans in aula Babylonis, arroganter locutus est. Deinde ejus ab hominibus, & in bestiam mutatus, recuperavit sensum & recognovit, quod omnes habitatores terræ apud Deum in nihilum redacti sunt. Dan. 4.

Cum percussus esset Antiochus a Deo insanabilis plaga, ita, ut nec factorem suum ferre posset, ait: Iustum est subditum esse Deo, & mortalem non paria Deo sentire. 2. Mach. 9.

Joseph humiliatus se reputans non esse dignum confortio beata Mariæ, quam conceperis videbat, non humano opere, sed divino munere

hoc factum esse credebat, voluit occulte dimittere eam. *Matth. 2.*

In diebus illis, Magis appetet mira fuisse humilitas, quando invenierunt Puerum cum Maria matre ejus, & procidentes adoraverunt eum. *Ibidem.*

Dum tantæ esset reputationis Joannes Baptista, ut populus crederet ipsum esse Christum, dixit: Veniet fortior me post me, cui non sum dignus solvere calceamentum corrigiam. *Luc. 3.*
Matth. 3. Joan. 1.

Non erubuit Christus, Dei virtus & sapientia, ab eodem themate prædictacionem suam incepere, a quo suam incepérat Joannes Baptista: Pœnitentiam agite &c. *Matth. 3. 4.*

Beata virgo Maria ab Angelo tam venerabiliter salutata, & mater filii altissimi appellata, non superbiat inde, nec se vocavit matrem Dei, aut dominam, sed ancillam. *Luc. 1.*

Item non misit pro Elisabeth cognata sua, sed humiliiter ivit ad illam. *Luc. 1.*

Cum Elisabeth Spiritu sancto repleta cognovisset, quod factum fuerat, tunc divinam commendavit misericordiam & potentiam Maria, dicens: Magnifica anima mea Dominum. Quia respexi humilitatem ancillæ sue &c. *Ibidem.*

Humiliter & fideliter respondit Centurio, dicens Domino, volenti ire ad sanandum puerum &c. Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum. *Matth. 8.*

Videns Petrus, se ad præceptum Domini conclusisse multitudinem pescium copiosam, procedit

edit ad genia ejus, dicens: Exi a me, quia homo peccator sum Dominus. *Luc. 5.*

Salvator noster publicare sua miracula prohibebat, ut fugere doceret iactantie, & vanitatis vitium, & daret veræ humilitatis exemplum. Sicut patet in leproso mundato: Et in 2. cœcis ab eo illuminatis: Item in furdo & muto sanato Matthæi septimo. Et in sua transfiguratione dixit: Nemini dixeritis visionem. *Matth. 8. Matth. 17.*

Cum dixit Dominus mulieri Chananae: Non est bonum sumere panem filiorum, & mittere canibus: Illa mulier dixit: Etiam Domine, nam & catelli &c. *Matth. 15.*

Quarentibus discipulis, quis esset major in regno celorum, Respondit Dominus: Quicunque humiliaverit se, sicut parvulus iste, hic major est in regno celorum. *Matth. 18.*

Exemplum vel parabolam humiliis urbanitas induxit Dominus. Cum invitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco. *Luc. 14.*

Ad fugiendam iactantiam, & humiliatem sedandam, multum valet exemplum, quod inducit Dominus de superbo Phariseo, & humili publicano. *Luc. 18.*

Humilitas Joannis Baptiste appetet multipliciter: quia videlicet de se humiliiter sentiebat, existimante populo, quod forte ipse esset Christus. *Joan. 2.* Non sum ego Christus. Item humiliiter loquebatur. *Joan. 1.* Ego vox clamantis in deserto. Negavit se esse Christum, aut prophetam. Tum etiam humiliiter inducitur

batur pilis camelorum. Humilem habitacionem eligebat, *Luc. 1.* Erat in deserto &c.

Humiliter Maria Magdalena & frequenter legitur secus pedes Domini se posuisse, &c. *Luc. 7, 10.*

Quærenti Domino, an Petrus diligenter cum plus aliis discipulis, respondit humiliter dicens: Tu scis Domine, quia amo te plus aliis &c. *Joan. 21.*

Præcipua humilitatis exempla accipere possumus, & debemus in salvatore nostro, cuius conversationem in terris considerare possumus, quia ipse concipi voluit in patria defecta, videlicet in Galilæa, de qua loquitur *Jo. 5.* Scrutamini, & videte, quia propheta a Galilæa non surrexit. Unde admirando dixit Nathanael: A Nazareth potest esse aliquid boni?

Iterum de humili matre natus fuit, quæ dixit: Respexit humilitatem ancillæ suæ &c. *Luc. 1.*

In domuncula parva & loco humillimo. *Luc. 2.* Reclinavit eum in præsepio &c.

Item quasi per annos 30. latuit in mundo, ita quod nihil legitur de eo, nisi: cum esset annorum duodecim, remansit in Ierusalem, & inventus est in templo audiens & interrogans, & determinans. Contra præsumptuosos, qui nimis festine ad officium docendi prorumpunt. Sequitur ibi *Lucæ 2.* Descendit cum Maria & Joseph, & erat subditus illis.

Exinde circa annum 30. ad Joannem Baptistam venit, ut baptizaretur ab eo, non pro eo misit.

misi. Contra multos, qui ad minores pergere dediantur. *Matth. 3.*

Item humiles discipulos elegit, & cum eis humilius conversatus est, & eos præcipue humilitatem docuit: Discite a me, quia mitis sum & humiliis corde; unde & filium hominis se dicebat sapientius, quam filium Dei, licet utrumque esset verum secundum duas naturas in ipso: tamen ab inferiore frequentius se nominabat. *Matth. 14.*

Conversatus est cum hominibus, interesse voluit pauperibus nuptiis, ubi vinum defecit. Non autem interfuit splendidis & divitibus nuptiis in quibus frequenter fiunt enormes excessus. *Joan. 2.*

Cum cognovisset, quia venturi erant, ut raperent eum, & fuerent eum regem, fugit in montem. *Joan. 6.*

Didrachmam, quasi servus, aut alienus, exolvit. Idem non habebat, ubi caput suum reclinaret. *Luc. 6. Matth. 17.*

Et circumiens civitates & castella, pedes ibat, ita quod fatigatus ex itinere, sedebat super spontem & a muliere Samaritana bibere postulabat. *Joan. 4.*

Quando vero venit Ierusalem, nobili vectura uti noluit, non equum, sed asellum habuit, *Matth. 21.*

Transitus ex hoc mundo ad patrem, relinquere voluit speciale humilitatis exemplum, hinc pedes discipulorum lavit, & linteo, quo præcinctus era, extersit. *Joan. 13.*

Principue autem in passione nimis scipsum humiliavit, factus obediens usque ad mortem, non quaecunque, sed crucis, qua erat genus mortis turpissimum, ut in Evangelii omnibus patet. *Philipp. 2.*

De quo notari potest, quod superbi & mundi amatores circa septem versari solent & appetere, vel in adeptis specialiter gloriari, quibus constat in cruce Dominum caruisse, & contraria habuisse. Hæc autem dici possunt: Terrena affluentia, mundana sapientia, carnalis lætitia, popularis fama, turba famulorum, dejectione inimicorum, numerositas amicorum. Christus Jesus autem Dominus noster in cruce fuit pauperissimus, quia vestimentis nudatus. *Joannis 19.* Fuit stultus & insipiens reputatus; nam verbum crucis gentibus stultitia est. *1. Corinthiorum 1.* Item diffamatus fuit, & seductor populi appellatus. Unde dixerunt de eo principes sacerdotum: Recordati sumus, quia seductor ille &c. In cruce insuper quadammodo fuit vietus, quia occisus inclinato capite tradidit spiritum. Ibi etiam amicum nullum habuit. Torcular calcavi solus, & de gentibus non est vir mecum, *Psalmo 87.* Elongasti a me amicum & proximum. Item famulis & servis in cruce carui, unde dicitur: Discipuli reliquo eo omnes fugerunt. *Psal. 87.* Factus sum sicut homo sine adjutorio &c. *Math. 27.*

Post miraculum de clando per Petrum sanato, humiliter locutus est Petrus, non adseriens

bens

bens factum sibi, sed divinæ virtuti, & per invocationem nominis Jesu Christi. *Az. 3.*

Cum introiisset Cæsaream Petrus, obviam venit ei Cornelius, & procidens: Surge, & ego ipse homo sum: ait Petrus, elevans Cornelium *Az. 10.*

Audientes Paulus, & Barnabas, quod homines de civitate Lystris dicebant eos esse Deos, & eis sacrificare volebant concisis tunicis exiliaverunt in turbas clamantes, & dixerunt eis: Viri, quid hoc facitis? & nos mortales sumus similes vobis &c. Tandem vix sedaverunt turbas, ne sibi immolarent. *Az. 14.*

Paulus Apostolus manibus operabatur, ut haberet necessaria sibi & sociis: propter quod etiam morabatur cum Aquila & Priscilla, qui erant artis scenofacrorum, sicut & ipse. *Az. 18.*

Alibi dicit: Ad ea, quæ mihi opus erant, & his, qui mecum sunt, ministraverunt manus istæ. *Az. 20.*

Humiliter de se sentiebat Paulus, qui fratribus orationibus confidebat. Adjuvantibus vobis in oratione pro nobis, ait. *1. Cor. 1.*

Orationes aliorum sollicite postulavit, unde ait: Oferro vos fratres per Dominum nostrum Jesum Christum, & per charitatem Spiritus sancti, ut adjuvetis me in orationibus. *Rom. 15.*

1. ad Cor. 14. & Thessal. 3. Verbis etiam suis veram humilitatem interius indicabat. *1. Cor. 15.*

Ego sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus &c.

Et:

Et: Jesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum &c. 1. Tim. 1.

Item ad humilitatem alios sollicite inducet, ait enim: Non alta sapientes, consentientes. Et ad Philippenes 2. In humilitate superiores sibi invicem arbitrantur &c. Rom. 12.

Hypocrisis & Simulatio.

Amnon filius David, simulavit languorem, ut posset decipere Thamar, quam libidinose amabat. 2. Reg. 13.

Uxor Jeroboam, mutato habitu, venit ad Abdiā prophetam, cui ille dixit: Quare aliena te simulas? 3. Reg. 4.

Giezi, famulus Elisei, simulavit Dominum suum indigere duplice ueste pro duobus adolescentibus ex filiis prophetarum. 4. Reg. 5.

Cum venisset Apollonius Hierosolymam, missus ab Antiocho, pacem simulans, quievit usque ad diem Sabbati, & tunc feriatis Iudeis, arma suis capere praecepit, & omnes, qui ad spectaculum venerant, trucidavit. 2. Mach. 5.

Quamvis divina sapientia generaliter impium detestetur, tamen specialiter hypocritis comminatur multoties in Evangelio, dicens: Vt vobis Pharisæi. Pharisæi volentibus capere Jesum in sermone, respondit increpans eos: Quid me tentatis hypocrita? Matth. 22.

Quidam sunt, qui magna scelera perpetrant, & modica peccata devitant, excoleat culicem, & camelum glutientes: sicut principes sacerdotum, qui magis timuerunt intrare prætorium

Pilati,

Pilati, quam nequissime procurare crimen homicidii. Joan. 18.

Archifynagogus indignans, quia Dominus Sabbato curaret, dicebat turbæ: Sex dies sunt, in quibus oportet operari, in his ergo venite & curamini, & non in die Sabbati. Dominus autem illum arguit, hypocritam vocans. Luc. 13.

Malam hypocritum commiserunt Ananias, & uxor eius Saphira, simulantes se totum agri pretium attulisse, & ad pedes Apostolorum posuisse. Act. 5.

Quamvis Simon magus credidisset in prædicatione Philippi, Petrus dixit ad eum: Non est tibi fors in sermone isto. Cor enim tuum non est rectum coram Domino. Penitentiam itaque age &c. Respondens autem Simon dixit: Precamini vos pro me. Act. 8.

Elyman magum graviter notavit Paulus de hypocrisi & falsitate, dicens: O plene omni dolo, & omni fallacia, fili diaboli, & inimice omnis iustitiae, non definis Domini vias pervertere rectas? Act. 13.

I.

Jactantia.

Gaal, filius Abed, dicebat socii: Quis est Abimelech, & qua est Sichem, ut servias mus ei? Utinam daret aliquis populum istum sub manu mea, ut auferam &c. Judic. 9.

Sam.